SPUK-bodem 2026

Bespreking in Gelders Ondergrond Overleg

8 januari 2026

Paul Oude Boerrigter en Jessie Rodermans, provincie Gelderland

Contact: SPUK-Bodem@gelderland.nl

Inhoud

- Wat is de SPUK-Bodem?
- Zijn er projecten in Gelderland?
- Werkafspraken:
  - Afstemming aanvragen → geen kansen missen
  - Penvoerder en evt. nodige samenwerkingsafspraken

Wat is de SPUK-Bodem?

- Tijdelijke regeling uitkering bodem 2024-2030
- Doel: Bevoegde gezagen bodemsanering ondersteunen bij projecten wat betreft de aanpak van bodemverontreiniging vanuit de rol van bevoegd gezag

- Dus wel: milieu-urgente situaties in statische situaties (diverse projecten in Gelderland via SPUKs vanaf 2021)

- Dus niet: financieren van meerkosten van bodemsanering bij bouw- en herinrichtingsprojecten → Woningbouwimpuls

Voorbeelden huidige SPUKs

Provincie

- Sanering PFAS Volstraat Doetinchem
- Sanering PFAS Iseldoks Doetinchem
- Sanering Zeestraat Harderwijk
- Sanering Zanderij Ermelo
- Inventarisatie PFAS-aandachtslocaties
- Sanering Goudsberg Lunteren
- Asbestonderzoek bij Goor
- Inventarisatie bodemrisico's door ZZS emissies

Arnhem

- SPUK grondwal Bethanienstraat (2021)
- SPUK diffuus verspreid lood (2021)
- SPUK Historische spoedopgaven (2022)
- SPUK Historische spoedopgaven (2024)
- SPUK Buitenproportionele opgave A: diffuus verspreid lood (2024)
- SPUK Toekomstbestendig omgaan met nazorg (2024)
- SPUK Buitenproportionele opgave A: PFAS en andere niet genormeerde stoffen (2024) (PFAS + Microplastics)

Categorieën SPUK-bodem, incl. jaarlijkse uitkeringsplafonds

Budgetpost	Plafond [Mln.]	Inventarisatie [Mln.]	Opmerking
Historische spoed	€ 30	€ 17	-
Diffuus lood	€ 10	€ 2	Cat. A
PFAS – onderzoek en andere activiteiten om tot een aanpak te komen	€ 36	€ 29	Cat. A
PFAS – aanpak	€ 10		Cat. A
Andere lokale ernstige verontreinigingen	€ 3	€ 1	Cat B, elk jaar een aanvraagronde
Oude afspraken	€ 15	€ 20	Versnelling in 2025
Toekomstbestendig omgaan met nazorg	€ 5	€ 1	-
Totaal	€ 109	€ 70	-

Wie kan aanvraag doen?

Categorie in SPUK-Bodem-regeling	Wie kan aanvraag indienen *)	Wanneer
1. historische spoedopgaven (individuele spoedlocaties; gebiedsgericht grondwaterbeheer; nazorg)	bevoegd gezag Wbb; waterschap	2026, 2028, 2030 (februari)
2. buitenproportionele opgave categorie A, diffuus verspreid lood	bevoegd gezag Wbb; bevoegd gezag Ow; provincie (grondwaterrol)	2026, 2028, 2030 (februari)
3. buitenproportionele opgave categorie A, PFAS en andere niet genormeerde stoffen	bevoegd gezag Wbb; bevoegd gezag Ow; provincie (grondwaterrol)	2026, 2028, 2030 (februari)
4. buitenproportionele opgaven categorie B: toevalsvondst; grondwaterkwaliteitsopgave bij bronlocaties met verspreidingsrisico's; overige ernstige lokale verontreinigingssituaties	bevoegd gezag Wbb; bevoegd gezag Ow	2026, 2027, 2028, 2029, 2030 (februari)
5. oude afspraken (instandhouden overeengekomen gevalsgerichte aanpak; maatregelen om te komen tot afbouw IBC; wegnemen onvoorziene milieuhygiënische risico's; gebiedsgerichte aanpak)	bevoegd gezag Wbb	2026, 2028, 2030 (februari)
6. toekomstbestendig omgaan met nazorg (onderzoek of programmatisch onderzoek; planvorming)	bevoegd gezag Wbb; bevoegd gezag Ow; provincie (grondwaterrol)	2026, 2028, 2030 (februari)

**) Het is ook mogelijk dat er een samenwerkingsverband tussen een aantal bevoegde gezagen dan wel colleges of tussen een bevoegd gezag of een college en een omgevingsdienst wordt aangegaan en dat er door dat verband een penvoerder is aangewezen. In dat geval wordt de aanvraag voor een uitkering namens hen gedaan door de penvoerder. Dit is in artikel 6, tweede lid, geregeld. De penvoerder kan een provincie, gemeente of een omgevingsdienst zijn.*

Algemene voorwaarden

- Verontreinigingssituatie
  - Wat is de ernst en omvang van de verontreiniging? Welke risico's zijn er?
  - Gaat het om een diffuse verontreiniging of een bronlocatie?
  - In welke periode is de verontreiniging (grotendeels) veroorzaakt?
- Aanleiding:
  - Wat is de reden om hier als bevoegd gezag maatregelen te (willen) nemen?
  - Is er een ontwikkeling die tegelijkertijd plaatsvindt en is voldoende gekeken naar bijdragen aan de sanering van de opbrengsten van de ontwikkeling?

Algemene voorwaarden

- Juridisch kader en Kostenverhaal
  - Wie is het bevoegd gezag en wat is het juridisch kader? Zou hierover discussie kunnen ontstaan?
  - Wie is de veroorzaker? Is die mogelijk aansprakelijk en zo nee waarom niet?
  - Wie is de eigenaar? Is die mogelijk aansprakelijk en zo nee waarom niet?

Algemene voorwaarden

- Financiële verantwoording (SISA)
- Verantwoording over hele werkvoorraad
- Schuiven binnen werkvoorraad mee- en tegenvallers
- Mandateren en aanwijzen penvoerder als samenwerkingsverband
- Projectmanagementskosten

Redenen voor afwijzing

- Middelen aangevraagd buiten doorlooptijd regeling
- Onduidelijk of het project/de aanpak onder de taken van het bevoegd gezag valt
  - Verantwoordelijkheid eigenaar/veroorzaker
  - Aanvrager heeft andere rol dan bevoegd gezag (bv. eigenaar of veroorzaker)
- Onvoldoende aandacht aan ongerechtvaardigde verrijking
- Onvoorziene kosten, zijn te voorzien of betreffen een vervolgfase/nieuwe activiteiten
- Niet aannemelijk dat een project ook kan worden uitgevoerd
- Niet de juiste aanvrager of geen penvoerder

Voorgenomen aanvragen

Provincie:

- Aandachtslocaties PFAS, fase 2 (resultaten fase 1 binnenkort)
- Actualisatie van informatie van voormalige stortplaatsen via een risicogerichte benadering (werkoverleg 7 jan)
- Inventarisatie secundaire bouwstoffen (werkafspraken per regio)

Arnhem:

- …

Nijmegen:

- …

Werkafspraken

- Aanvragen voorbereiden en info delen: tot 2 feb
- Aanvragen opstellen en indienen: 2 feb-2 mrt
- Definitieve stukken: 20 feb.
- Besluitvorming RvO namens min. IenW: 13 weken (x2)
- Na toezegging: projectvorming en werkgroep/begeleidingsgroep in GOO

- Heb je vragen/suggesties voor concrete projecten? Graag melden via SPUK-Bodem@gelderland.nl